

Վարչական գործ թիվ ՎԴ/5820/05/08

**ՎԵՐԱԿ
ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ**

«30» դեկտեմբերի 2008թ.

ք. Երևան

Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանը հետևյալ կազմով՝

Դատավոր՝

Հ. Բեդկյան,

Քարտուղարությամբ՝

Ա. Մուրադյանի,

Մասնակցությամբ՝

հայցվորի ներկայացուցիչ՝

Կ. Մեժլումյանի

պատասխանողի ներկայացուցիչ՝

Գ. Կարապետյանի

դռնբաց դատական նիստում քննելով վարչական գործն ըստ հայցի «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության ընդդեմ Երևան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանի՝ տեղական ինքնակառավարման մարմնի գործողությունները ոչ իրավաչափ ճանաչելու և տեղեկատվություն տրամադրելու պատրավորեցնելու պահանջի մասին

ՊԱՐԶԵՑ

Գործի դատավարական նախապատմությունը

Հայցվոր «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը 22.09.2008թ. հայց է ներկայացրել ՀՀ վարչական դատարան ընդդեմ Երևան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանի՝ Ոչ իրավաչափ ճանաչելու Երևան քաղաքի Արաբկիր թաղապետարանի այն գործողությունները, որոնցով մերժվել է տեղեկատվություն տրամադրել այն մասին, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի բնակարան է գրանցված), ինչպես նաև հայտնելու այդ բնակարանների հասցեները և պարտավորեցնելու տրամադրելու նշված տեղեկատվությունը:

Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանը 29.09.2008 թվականի որոշ-

մամբ նշված հայցադիմումն ընդունել է վարույթ: 03.12.2008թ. գործով հրավիրվել է նախնական դատական նիստ, որտեղ պարզաբանվել են ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 86-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հարցերը, որից հետո գործը նշանակվել է դատաքննության: Պատասխանող կողմը հայցադիմումի պատասխանը ներկայացրել է 18.12.2008թ.: Դատաքննությունը հայտարարվել է ավարտված 19.12.2008թ.-ին:

Հայցվորի փաստարկները և իրավական դիրքորոշումը.

«Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը 30.07.2008թ–ին հետևյալ բովանդակությամբ տեղեկատվություն ստանալու հարցում է ներկայացրել Արաբկիր թաղային համայնքին. «Ղեկավարվելով ՀՀ Սահմանադրության 27 և 27.1 հոդվածների և «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի դրույթներով՝ խնդրում ենք տրամադրել հետևյալ տեղեկությունը.

1. Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի՞ բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի՞ բնակարան է գրանցված), որոնցում բնակվում են այն բնակիչները, որոնք չեն սեփականաշնորհել իրենց բնակարանները:

2. Խնդրում են հայտնել այդ բնակարանների հասցեները:

3. Արաբկիր թաղապետարանը քանի՞ հայց է հարուցել սեփականության իրավունքով համայնքին պատկանող վերը նշված բնակարաններից բնակիչներին վտարելու պահանջով:

4. Խնդրում ենք, ներկայացնել այդ դատական գործերի ելքի մասին տեղեկատվություն (քանի՞սն է բավարարվել, քանի՞սը՝ մերժվել):

«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղեկություն ստանալու գրավոր հարցմանը պատասխան տրվում է այն ստանալուց հետո 5-օրյա ժամկետում:

Ուստի, խնդրում են տեղեկություն ստանալու հարցումին պատասխանել օրենքով սահմանված ժամկետներում:

Տեղեկատվության տրամադրումը մերժելու դեպքում խնդրում են գրավոր տեղյակ պահել մերժման հիմքի մասին (հոդված 11)»:

Նշված փաստը հաստատվում է հարցման օրինակով և պատասխանողի 06.08.2008թ. թիվ 25/01-4-1134 պատասխանով:

Արաբկիրի թաղապետարանը 06.08.2008թ. գրությամբ մերժել է հարցվող 4 տեղեկություններից 2-ի մասին տեղեկատվության տրամադրումը, այն է՝ տեղեկատվություն չի տրամադրել այն մասին, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի՞ բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի՞ բնակարան է գրանցված), որոնցում բնակվում են այն բնակիչները, որոնք չեն սեփականաշնորհել իրենց բնակարանները, ինչպես նաև չի հայտնել այդ բնակարանների հասցեները:

Նշված փաստը հաստատվում է պատասխանողի 06.08.2008թ. թիվ 25/01-4-1134 գրությամբ:

Արաբկիրի թաղապետարանի 06.08.2008թ. թիվ 25/01-4-1134 պատասխանը «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀՀ-ն ստացել է 23.08.2008թ–ին:

ՀՀ Սահմանադրության՝

27 հոդվածի 2-րդ պարբերության համաձայն. «Յուրաքանչյուր ոք ունի խոսքի ազատության իրավունք, ներառյալ տեղեկություններ և գաղափարներ փնտրելու, ստանալու, տարածելու ազատությունը, տեղեկատվության ցանկացած միջոցով անկախ պետական սահմաններից».

27.1 հոդվածի համաձայն. «Յուրաքանչյուր ոք ունի իր անձնական կամ հասարակական շահերի պաշտպանության նկատառումներով իրավասու պետական և տեղական

ինքնակառավարման մարմիններին և պաշտոնատար անձանց դիմումներ կամ առաջարկություններ ներկայացնելու և ողջամիտ ժամկետում պատշաճ պատասխան ստանալու իրավունք»:

Սահմանադրությամբ երաշխավորված վերը նշված իրավունքներն առարկայանում են նաև «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքում, որի 6 հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Յուրաքանչյուր անձ իրավունք ունի ծանոթանալու իր փնտրած տեղեկությանը (կամ) դա ստանալու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով հարցմամբ դիմելու տեղեկատվության տնօրինողին և ստանալու այդ տեղեկությունը»:

Ի խախտումն Սահմանադրությամբ երաշխավորված հայցվորի իրավունքների ու պատասխանողի պարտականության, պատասխանող Արաբկիրի թաղապետարանը հրաժարվել է պատասխանել, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի՞ բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի՞ բնակարան է գրանցված), ինչպես նաև հրաժարվել է հայտնել այդ բնակարանների հասցեները, պատճառաբանելով, որ այդ տեղեկությունները կարող են ստանալ համատիրություններից:

Գտնում են, որ նման պատճառաբանությամբ պահանջվող տեղեկատվության տրամադրումը մերժելն անհիմն է, դրանով խախտվում են հայցվորի սահմանադրական իրավունքները, քանի որ համատիրությունները չեն, որ պետք է տեղեկատվություն տրամադրեն համայնքին պատկանող սեփականության մասին:

Այսպես, «Տեղեկան ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 16 հոդվածի 29 կետի համաձայն՝ համայնքի ավագանին սույն օրենքով սահմանված կարգով հաստատում է համայնքի սեփականության ամենամյա գույքագրման փաստաթղթերը, ինչը նշանակում է, որ համայնքի սեփականությունն ամեն տարի գույքագրվում և հաստատվում է ավագանու կողմից, այսինքն սեփականության վերաբերյալ տեղեկությունը պահպանվում է տեղական ինքնակառավարման մարմին թաղապետարանում, որն էլ պարտավոր է տրամադրել սեփականության վերաբերյալ պահանջվող տեղեկատվությունը, ինչը չկատարելով խախտել է հայցվորի սահմանադրական իրավունքները:

Վերոգրյալից ելնելով և ղեկավարվելով ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 11 գլխի պահանջներով դատարանից խնդրել են

1. Ոչ իրավաչափ ճանաչել Երևան քաղաքի Արաբկիր թաղապետարանի այն գործողությունները, որոնցով մերժվել է տեղեկատվություն տրամադրել այն մասին, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի բնակարան է գրանցված), ինչպես նաև հայտնել այդ բնակարանների հասցեները:

2. Պարտավորեցնել Երևան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանին 5-օրյա ժամկետում տրամադրելու տեղեկատվություն այն մասին, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի բնակարան է գրանցված), ինչպես նաև հայտնելու այդ բնակարանների հասցեները:

Պատասխանողի փաստարկները և իրավական դիրքորոշումը

Հայցվորը դիմելով դատարան հայտնել է, որ Արաբկիրի թաղապետարանը մերժել է ներկայացրած չորս հարցադրումներից երկուսին և չի հայտնել տեղեկատվություն, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի բնակարան է պատկանում /այդ

թվում հաշվեկշռում քանի բնակարան է գրանցված/, որտեղ բնակվում են այն բնակիչները, որոնք չեն սեփականաշնորհել իրենց բնակարանները, ինչպես նաև հայտնել այդ բնակարանների հասցեները:

Հայցի դեմ առարկում են ամբողջությամբ՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Իրոք, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 16 հոդ. 29-րդ կետի համաձայն՝ համայնքի ավագանին հաստատում է ամենամյա գույքագրման փաստաթղթերը և թաղապետարանում պահպանվում են համայնքի սեփականության վերաբերյալ տեղեկություններ, սակայն դրանց մեջ չկան համայնքի սեփականության իրավունքով պատկանող բնակարաններ:

ՀՀ Կառավարության թիվ 42 որոշման, ինչպես նաև 11.05.07թ. ընդունված «ՀՀ Պետական և հանրային բնակության ֆոնդի սեփականաշնորհման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ մինչև 1998թ. չսեփականաշնորհված բնակարանները հանձնվել են համայնքներին: Նմանատիպ բնակարաններ իհարկե համայնքում կան, սակայն դրանք դեռ չեն համարվում համայնքի սեփականություն, քանի որ չունեն պետական գրանցում և այնտեղ բնակվում են այն վարձակալները, որոնց ժամանակին օրդերով հատկացված են եղել դրանք: Այն դեպքում, երբ վերջիններս դիմում են համայնքին, բնակարանը սեփականաշնորհելու խնդրանքով, իրենց կողմից վերոնշյալ օրենքի և որոշման համաձայն, կատարվում է պետական գրանցում և հաշված օրերի ընթացքում համայնքի ավագանին նվիրաբերության կարգով բնակարանը հատկացնում է տիրապետող բնակիչներին: Շատ դեպքերում վարձակալների թաղապետարան դիմելուց հետո նոր տեղյակ են լինում, որ տվյալ հասցեի բնակարանը սեփականաշնորհված չէ: Չսեփականաշնորհված բնակարանների վերաբերյալ թաղապետարանում պահպանվում են ոչ լիարժեք տեղեկություններ, եթե կազմակերպությանը պետք լիներ ընդամենը իրենց մոտ պահպանվող տվյալները, ապա իրենք կտրամադրեին, սակայն նրանք պահանջում էին ստույգ թիվ՝ իրենց հասցեներով, որոնց կոնկրետ հաշվարկն Արաբկիր համայնքում դեռ իրականացված չէ: Արաբկիրի թաղապետարանը հայցվորին ոչ թե մերժել է տեղեկատվություն տրամադրելը, այլ ընդամենը չի ունեցել պահանջվող տվյալները, ուստի իրենց կողմից չեն խախտվել հայցվորի սահմանադրական իրավունքները, ինչպես նաև «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքը: Նշել են նաև, որ համայնքի ղեկավարը հանձնարարել է համապատասխան ծառայությանը՝ կատարելու չսեփականաշնորհված բնակարանների կոնկրետ հաշվարկ և առաջիկայում, դրա ավարտից հետո, իրենք կարող են հայցվորին տրամադրել պահանջվող տեղեկատվությունը:

Ելնելով վերոգրյալից՝ ներկայացված հայցադիմումն անհիմն է և ենթակա մերժման:

Գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները

1. «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը 30.07.2008թ–ին տեղեկատվություն ստանալու հարցում է ներկայացրել Արաբկիր թաղային համայնքին՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «Ղեկավարվելով ՀՀ Սահմանադրության 27 և 27.1 հոդվածների և «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի դրույթներով՝ խնդրում ենք տրամադրել հետևյալ տեղեկությունը.

1. Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի բնակարան է գրանցված), որոնցում բնակվում են այն բնակիչները, որոնք չեն սեփականաշնորհել իրենց բնակարանները:

2. Խնդրում են հայտնել այդ բնակարանների հասցեները:

3. Արաբկիր թաղապետարանը քանի հայց է հարուցել սեփականության

իրավունքով համայնքին պատկանող վերը նշված բնակարաններից բնակիչներին վտարելու պահանջով:

4. Խնդրում ենք, ներկայացնել այդ դատական գործերի ելքի մասին տեղեկատվություն (քանի՞սն է բավարարվել, քանի՞սը՝ մերժվել):»:

2. Արաբկիրի թաղապետարանը 06.08.2008թ. գրությամբ մերժել է հարցվող 4 տեղեկություններից 2-ի մասին տեղեկատվության տրամադրումը, հայտնելով հետևյալը՝ «Արաբկիրի թաղապետարանը ստույգ տեղեկատվություն չի կարող տալ չսեփականաշնորհված բնակարանների վերաբերյալ, քանի որ համայնքում բոլոր շենքերը ստեղծել են իրենց առանձին համատիրությունները և միայն դրանց միջոցով Դուք կարող եք ստանալ սպառիչ տեղեկատվություն Ձեզ հետաքրքրող հարցի վերաբերյալ:»:

Դատարանի պետճառաբանությունները և հետևությունը

Լսելով դատավարության կողմերի բացատրությունները, հետազոտելով ներկայացված գրավոր ապացույցները, և դրանցից յուրաքանչյուրը գնահատելով գործում եղած բոլոր ապացույցների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ հետազոտության վրա հիմնված ներքին համոզմունքով, դատարանը եզրակացրեց, որ որ հայցը հիմնավոր է և ենթակա բավարարման հետևյալ պետճառաբանությամբ.

ՀՀ Սահմանադրության 1-ին հոդվածը սահմանում է, որ Հայաստանի Հանրապետությունը ինքնիշխան, ժողովրդավարական, սոցիալական, իրավական պետություն է:

ՀՀ Սահմանադրության 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ մարդը, նրա արժանապատվությունը, հիմնական իրավունքները և ազատությունները բարձրագույն արժեքներ են:

Պետությունն ապահովում է մարդու և քաղաքացու հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունը՝ միջազգային իրավունքի սկզբունքներին ու նորմերին համապատասխան:

Պետությունը սահմանափակված է մարդու և քաղաքացու հիմնական իրավունքներով և ազատություններով՝ որպես անմիջականորեն գործող իրավունք:

ՀՀ Սահմանադրության 14-րդ հոդվածը սահմանում է, որ մարդու արժանապատվությունը՝ որպես նրա իրավունքների ու ազատությունների անքակտելի հիմք, հարգվում և պաշտպանվում է պետության կողմից:

ՀՀ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածի համաձայն՝ յուրաքանչյուր ոք ունի իր իրավունքների և ազատությունների դատական, ինչպես նաև պետական այլ մարմինների առջև իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք:

Յուրաքանչյուր ոք ունի իր իրավունքները և ազատություններն օրենքով չարգելված բոլոր միջոցներով պաշտպանելու իրավունք:

ՀՀ Սահմանադրության 27-րդ հոդվածը սահմանում է, որ յուրաքանչյուր ոք ունի խոսքի ազատության իրավունք, ներառյալ՝ տեղեկություններ և գաղափարներ փնտրելու, ստանալու, տարածելու ազատությունը, տեղեկատվության ցանկացած միջոցով՝ անկախ պետական սահմաններից:

ՀՀ Սահմանադրության 27.1-րդ հոդվածի համաձայն՝ յուրաքանչյուր ոք ունի իր անձնական կամ հասարակական շահերի պաշտպանության նկատառումներով իրավասու պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին և պաշտոնատար անձանց դիմումներ կամ առաջարկություններ ներկայացնելու և ողջամիտ ժամկետում պատշաճ

պատասխան ստանալու իրավունք:

ՀՀ Սահմանադրության վերը նշված հոդվածներով ամրագրված դրույթներով Հայաստանի Հանրապետությունն երաշխավորում է մարդու և քաղաքացու հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունը՝ միջազգային իրավունքի սկզբունքներին ու նորմերին համապատասխան, այդ թվում տեղեկություններ և գաղափարներ փնտրելու, ստանալու, տարածելու ազատության իրավունքի պաշտպանությունը, ինչն ուղղակիորեն բխում է իրավական պետության սկզբունքից:

Տեղեկատվություն ստանալու հետ կապված հարաբերություններում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ՀՀ Սահմանադրության վերը նշված հոդվածներով սահմանված իրավունքների ու օրինական շահերի պաշտպանության պատշաճ երաշխիք ապահովելու նպատակով ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 2003թ. սեպտեմբերի 23-ին ընդունվել է «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքը /այսուհետ՝ Օրենք/, որի 1-ին հոդվածի համաձայն՝ նույն օրենքը կարգավորում է տեղեկատվության ազատության հետ կապված հարաբերությունները, սահմանում է տեղեկատվության ապահովման բնագավառում տեղեկատվություն տնօրինողների իրավասությունը, ինչպես նաև տեղեկություններ ստանալու կարգը, ձևերը և պայմանները:

Օրենքի 3-րդ հոդվածում սահմանվել են օգտագործվող հիմնական հասկացությունները, համաձայն որի տեղեկությունը՝ անձի, առարկայի, փաստի, հանգամանքի, իրադարձության, եղելության, երևույթի վերաբերյալ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստացված և ձևավորված տվյալներն են՝ անկախ դրանց տնօրինման ձևից կամ նյութական կրիչից (տեքստային, էլեկտրոնային փաստաթղթեր, ձայնագրություններ, տեսագրություններ, լուսաժապավեններ, զժագրեր, սխեմաներ, նոտաներ, քարտեզներ), տեղեկատվություն տնօրինողը՝ տեղեկություններ ունեցող պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն են, պետական հիմնարկները, բյուջեներից ֆինանսավորվող կազմակերպությունները, ինչպես նաև հանրային նշանակության կազմակերպությունները և դրանց պաշտոնատար անձինք:

Օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն՝ յուրաքանչյուր անձ իրավունք ունի ծանոթանալու իր փնտրած տեղեկությանը և (կամ) դա ստանալու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով հարցմամբ դիմելու տեղեկատվություն տնօրինողին և ստանալու այդ տեղեկությունը:

Տեղեկատվության ազատությունը կարող է սահմանափակվել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքով նախատեսված դեպքերում:

Տեղեկատվության ազատության սահմանափակումները սահմանված են նույն օրենքի 8-րդ հոդվածով, համաձայն որի տեղեկատվություն տնօրինողը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասում սահմանված դեպքերի, մերժում է տեղեկության տրամադրումը, եթե դա՝

1) պարունակում է պետական, ծառայողական, բանկային, առևտրային գաղտնիք.

2) խախտում է մարդու անձնական և ընտանեկան կյանքի գաղտնիությունը, այդ թվում՝ նամակագրության, հեռախոսային խոսակցությունների, փոստային, հեռագրական և այլ հաղորդումների գաղտնիությունը.

3) պարունակում է հրապարակման ոչ ենթակա նախնական քննության տվյալները.

4) բացահայտում է մասնագիտական գործունեությամբ պայմանավորված մատչելիության սահմանափակում պահանջող տվյալներ (բժշկական, նոտարական, փաստաբանական գաղտնիք).

5) խախտում է հեղինակային իրավունքը և (կամ) հարակից իրավունքները:

«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածում սահմանված է

գրավոր հարցմանը պատասխան ներկայացնելու ժամկետները, համաձայն որի՝ 1) եթե գրավոր հարցման մեջ նշված տեղեկությունը հրապարակված չէ, ապա դրա պատճենը դիմողին է տրվում հարցումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, 2) եթե գրավոր հարցման մեջ նշված տեղեկությունը հրապարակված է, ապա տվյալ հրապարակման միջոցի, վայրի և ժամկետի մասին տեղեկությունը դիմողին է տրվում հարցումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, 3) եթե գրավոր հարցման մեջ նշված տեղեկությունը տրամադրելու համար անհրաժեշտ է կատարել լրացուցիչ աշխատանք, ապա այդ տեղեկությունը դիմողին է տրվում դիմումն ստանալուց հետո՝ 30-օրյա ժամկետում, որի մասին հարցումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, գրավոր տեղեկացվում է դիմողին՝ նշելով հետաձգման պատճառները և տեղեկությունը տրամադրելու վերջնական ժամկետը:

Նույն հոդվածում նախատեսված է, որ եթե տեղեկատվություն տնօրինողը չունի փնտրվող տեղեկությունը, կամ դրա տրամադրումն իր լիազորությունների շրջանակից դուրս է, ապա նա տվյալ գրավոր հարցումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, պարտավոր է այդ մասին գրավոր տեղեկացնել դիմողին, իսկ հնարավորության դեպքում նրան տրամադրել նաև այդ տեղեկատվությունը տնօրինողի (այդ թվում՝ արխիվի) գտնվելու վայրը, որն ունի փնտրվող տեղեկությունը:

Եթե տեղեկատվություն տնօրինողը չունի փնտրվող տեղեկությանը վերաբերող բոլոր տվյալները, ապա նա դիմողին տալիս է տվյալների այն մասը, որն ունի, իսկ հնարավորության դեպքում գրավոր հարցման պատասխանում նշում է նաև այդ տեղեկատվությունը տնօրինողի (այդ թվում՝ արխիվի) գտնվելու վայրը, որն ունի փնտրվող տեղեկատվությանը վերաբերող մյուս տվյալները:

«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղեկության տրամադրումը մերժվում է սույն օրենքի 8-րդ հոդվածում սահմանված դեպքերում կամ այդ տեղեկության տրամադրման համար սահմանված գումարը չվճարվելու դեպքում:

Տեղեկության տրամադրման մերժումը կարող է բողոքարկվել լիազորված պետական կառավարման մարմին կամ դատարան:

Օրենքի 12-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղեկատվության ազատության ապահովման ոլորտում տեղեկատվություն տնօրինողը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով՝

1) ապահովել տեղեկությունների մատչելիությունը և հրապարակայնությունը.

2) իրականացնել իր տնօրինության տակ գտնվող տեղեկությունների գրանցումը, դասակարգումը և պահպանումը.

3) տեղեկություններ փնտրող անձին տրամադրել հավաստի և իր տնօրինության տակ գտնվող ամբողջական տեղեկություն.

4) սահմանել իր կողմից բանավոր և (կամ) գրավոր տեղեկությունների տրամադրման կարգը.

5) նշանակել տեղեկատվության ազատության ապահովման համար պատասխանատու պաշտոնատար անձին:

Օրենքի 14-րդ հոդվածի համաձայն՝ բացառությամբ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերի, տեղեկություն տրամադրելուց հրաժարվելը կամ ոչ հավաստի տեղեկություն տրամադրելը, ինչպես նաև սույն օրենքով սահմանված կարգի այլ խախտումներն առաջացնում են օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:

Վերը նշված իրավական նորմերի վերլուծությունից հետևում է, որ տեղեկատվություն տնօրինողը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով իրեն դիմած ցանկացած անձի տրամադրել հայցվող տեղեկատվությունը՝ եթե առկա չեն օրենքով նախատեսված սահմանափակումներ:

Ակնհայտ է, որ հայցվորի կողմից պահանջվող տեղեկատվության տնօրինողը հանդիսացել է Արաբկիրի թաղապետարանը, ուստի վերջինս պարտավոր էր օրենքի պահանջների պահպանմամբ հայցվորին տրամադրելու պահանջվող տեղեկատվությունը, այն է՝ Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քան՞ի բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քան՞ի բնակարան է գրանցված), որոնցում բնակվում են այն բնակիչները, որոնք չեն սեփականաշնորհել իրենց բնակարանները և հայտնել այդ բնակարանների հասցեները: Մինչդեռ, վարչական մարմինը, տվյալ դեպքում Արաբկիրի թաղապետարանը, չի տրամադրել պահանջվող տեղեկատվությունը:

Դատաքննության ընթացքում պատասխանողի ներկայացուցիչը հայտնեց, որ Արաբկիր համայնքին ներկայումս սեփականության իրավունքով բնակարաններ չեն պատկանում:

Դատարանը գտնում է, որ պատասխանողի ներկայացուցչի վերը նշված տեղեկությունը անհրաժեշտ էր գրավոր պատասխանել հայցվորին, որը կդիտվեր որպես հայցվող տեղեկատվության պատշաճ տրամադրում, մինչդեռ պատասխանող կողմը հայցվորին ուղղված իր պատասխանում նշել է, որ պահանջվող տեղեկատվությունը չեն կարող տրամադրել, քանի որ համայնքում բոլոր շենքերը ստեղծել են համատիրություններ, որոնց միջոցով հնարավոր է ստանալ հայցվող տեղեկատվությունը:

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 29-րդ կետի համաձայն համայնքի ավագանին հաստատում է համայնքի սեփականության ամենամյա գույքագրման փաստաթղթերը:

Նույն օրենքի 37-րդ հոդվածի 7-րդ կետի համաձայն համայնքի ղեկավարը իրականացնում է համայնքային սեփականություն համարվող շենքերի ու շինությունների հաշվառումը եւ բաշխումը, կազմում է սեփականության ամենամյա գույքագրման փաստաթղթերը, դրանք ներկայացնում է համայնքի ավագանու հաստատմանը:

Նշված իրավանորմերից ուղղակի բխում է, որ համայնքին սեփականության իրավունքով պատկանող բնակարանների վերաբերյալ տեղեկատվության տնօրինող կարող է հանդիսանալ միայն տեղական ինքնակառավարման մարմինը:

Դատարանը գտնում է, որ պատասխանողի կողմից չի տրամադրվել պահանջվող տեղեկատվությունը, որի հետևանքով խախտվել է հայցվորի ՀՀ Սահմանադրության և Օրենքի վերը նշված դրույթներով ամրագրված իրավունքները:

ՀՀ վարչական դատարանի գնահատմամբ Արաբկիրի թաղապետը, վերը նշված իրավական ակտերի համաձայն, պարտավոր էր, պահպանելով ՀՀ Սահմանադրության 3-րդ, 14-րդ, 18-րդ, 27-րդ, 27.1-րդ հոդվածներով ամրագրված և պաշտպանվող անձի իրավունքները, ինչպես նաև գործելով վարչարարության օրինականության և իրավական պետության սկզբունքների պահպանմամբ, «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածում սահմանված հատուկ ժամկետներում տրամադրելու հայցվող տեղեկատվությունը:

Վերը նշված իրավական նորմերի վերլուծության արդյունքում ՀՀ վարչական դատարանը եզրակացրեց, որ հայցվորն ունեցել է և ունի ՀՀ Սահմանադրությամբ, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին», «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքներով երաշխավորված Արաբկիրի թաղապետարանին 2008թ. հուլիսի 30-ին հասցեագրած հարցմանը օրենքով սահմանված ժամկետում և կարգով պատասխան ստանալու իրավունք:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ յուրաքանչյուր ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով իրավունք ունի դիմելու վարչական դատարան, եթե համարում է, որ պետական կամ

տեղական ինքնակառավարման մարմինների կամ դրանց պաշտոնատար անձանց վարչական ակտերով, գործողություններով կամ անգործությամբ՝

1) խախտվել են կամ անմիջականորեն կարող են խախտվել նրա՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, միջազգային պայմանագրերով, օրենքներով և այլ իրավական ակտերով ամրագրված իրավունքները և ազատությունները, այդ թվում, եթե՝

ա. խոչընդոտներ են հարուցվել այդ իրավունքների և ազատությունների իրականացման համար.

բ. չեն ապահովվել անհրաժեշտ պայմաններ՝ այդ իրավունքների իրականացման համար, սակայն դրանք պետք է ապահովվեին Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության, միջազգային պայմանագրի, օրենքի կամ այլ իրավական ակտերի ուժով.

2) նրա վրա ոչ իրավաչափորեն դրվել է որևէ պարտականություն...:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը (պաշտոնատար անձը), որն ընդունել է վիճարկվող իրավական ակտը կամ կատարել է վիճարկվող գործողությունը կամ չի կատարել որևէ հայցվող գործողություն, սակայն հայցվորի պնդմամբ պարտավոր էր այն կատարել, կրում է իր որոշման, գործողության կամ անգործության համար հիմք ծառայած հանգամանքների ապացուցման բեռը:

Տվյալ դեպքում Արաբկիրի թաղապետարանի գործողության համար հիմք ծառայած հանգամանքների ապացուցման բեռը կրում է Արաբկիրի թաղապետարանը, հետևաբար վերջինս պարտավոր էր հիմնավորել, թե Հայաստանի Հանրապետությունում գործող որ իրավական ակտի հիման վրա չի տրամադրել պահանջվող տեղեկատվությունը: Պատասխանողի ներկայացուցիչը դատարանին չներկայացրեց նշված գործողության համար օրինական հիմք լինելու վերաբերյալ որևէ ապացույց:

Այսպիսով, դատարանը հաստատված է համարում, որ Արաբկիրի թաղապետարանի դրսևորած գործողությունը, ոչ իրավաչափ /անվավեր/ է, քանի որ չի բխում ՀՀ Սահմանադրության, «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքների վերոհիշյալ նորմերի պահանջներից, ուստի այն ենթակա է ոչ իրավաչափ /անվավեր/ ճանաչման:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 59-րդ հոդվածով սահմանված կարգով լուծելով դատավարության մասնակիցների միջև դատական ծախսերի բաշխման հարցը՝ դատարանը եզրակացրեց, որ Արաբկիրի թաղապետարանից հոգուտ հայցվորի ենթակա է բռնագանձման 4.000 դրամ, որպես վերջինիս կրած դատական ծախսի փոխհատուցում:

Վերոգրյալի հիման վրա, ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքի 59-րդ, 112-115-րդ, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 130-132-րդ հոդվածներով, ՀՀ դատական օրենսգրքի 35-րդ հոդվածի 2-րդ կետով՝ դատարանը

Վ Ե Ռ Ե Ց

«Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության հայցը բավարարել:

Ոչ իրավաչափ ճանաչել Երևան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանի այն գործողությունները, որոնցով մերժվել է տեղեկատվություն տրամադրել այն մասին, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի բնակարան է պատկանում (այդ

թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի բնակարան է գրանցված), ինչպես նաև հայտնել այդ բնակարանների հասցեները:

Պարտավորեցնել Երևան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանին 5-օրյա ժամկետում տրամադրելու տեղեկատվություն այն մասին, թե Արաբկիր համայնքին սեփականության իրավունքով քանի բնակարան է պատկանում (այդ թվում համայնքի հաշվեկշռում քանի բնակարան է գրանցված), ինչպես նաև հայտնելու այդ բնակարանների հասցեները:

Երևան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանից հօգուտ «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության բռնագանձել 4.000 դրամ, որպես վճարված պետական տուրքի գումարի փոխհատուցում:

Վճիռը կանովին չկատարելու դեպքում այն կկատարվի դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության միջոցով՝ պարտապանի հաշվին:

Վճիռն օրինական ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից և կարող է բողոքարկվել վճռաբեկության կարգով՝ ՀՀ վճռաբեկ դատարան:

ԴԱՏԱՎՈՐ

Հ. ԲԵՂԵՎՅԱՆ